

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 5 ΙΟΥΛΙΟΥ 2010
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. Καρμπονάροι
- β. Συνδιάσκεψη του Μονάχου (1938)
- γ. Συνθήκη του Μάαστριχτ (1992).

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α. Στην Κίνα υπήρχε ανέκαθεν μια ισχυρή και ανθεκτική ηγετική κοινωνική ομάδα που ήλεγχε τη διοίκηση της χώρας, οι Σογκούν.
- β. Στον χώρο της μουσικής το καινοτόμο έργο του Μπετόβεν, με τον οποίο κλείνει ο νεοκλασικισμός, προετοίμασε την έλευση του ρομαντισμού.
- γ. Ο Ιωάννης Μεταξάς, την 4^η Αυγούστου 1936, κατέλυσε τους δημοκρατικούς θεσμούς και κυβέρνησε έκτοτε την Ελλάδα, ως δικτάτορας, μέχρι τον θάνατό του.
- δ. Το 1950 η Εκκλησία της Κύπρου οργάνωσε δημοψήφισμα, στο οποίο το 95,7% των Ελλήνων Κυπρίων τάχθηκε υπέρ της ένωσης με την Ελλάδα.
- ε. Ο Γάλλος ηγέτης, στρατηγός Κάρολος Ντε Γκολ, αρνήθηκε να παραχωρήσει ανεξαρτησία στις γαλλικές αποικίες της Αφρικής το 1960 και στην Αλγερία το 1962.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Ποιοι κοινωνικοπολιτικοί και εκκλησιαστικοί κύκλοι προκάλεσαν την Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843;

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β2

Τι γνωρίζετε για τον εμφύλιο πόλεμο στις ΗΠΑ (1861-1865);

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε:

- α) στη συγκρότηση και τους σκοπούς της Ιερής Συμμαχίας (μονάδες 13)
και
- β) στην Ευρωπαϊκή Συμφωνία και τις αντιδράσεις που αυτή προκάλεσε (μονάδες 12).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄

1^ο άρθρο της Συνθήκης της Ιερής Συμμαχίας

«Στο όνομα της Αγίας και Αδαιρέτου Τριάδος [...] Άρθρο 1^ο: Σύμφωνα με τις επιταγές της Αγίας Γραφής που παραγγέλλουν σε όλους τους ανθρώπους να θεωρούν αλλήλους αδελφούς, οι τρεις συμβαλλόμενοι μονάρχες θα παραμείνουν ενωμένοι με δεσμούς πραγματικής και ακατάλυτης αδελφοσύνης και, θεωρώντας αλλήλους συμπατριώτες, θα παρέχουν ο ένας στον άλλον βοήθεια, συνδρομή και αρωγή σε κάθε ευκαιρία και κάθε τόπο. Θεωρώντας τους εαυτούς τους πατέρες των υπηκόων τους και των στρατών τους, θα τους καθοδηγήσουν στο πνεύμα αδελφοσύνης από το οποίο διακατέχονται οι ίδιοι, για να προστατεύσουν τη θρησκεία, την ειρήνη και τη δικαιοσύνη...»

J. Monnier, A. Jardin, *Histoire - classe de seconde*, Paris: Fernand Nathan, 1978, σ. 262.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄

«Ο τσάρος Αλέξανδρος Α΄ της Ρωσίας είχε ενθουσιαστεί με την ιδέα μιας χριστιανικής ένωσης της Ευρώπης και είχε πετύχει να πείσει, μετά το 1815, τους ηγεμόνες της Πρωσίας και της Αυστρίας, καθώς και τα περισσότερα κράτη να προσχωρήσουν σε μια “Ιερά Συμμαχία”. Αυτή βασιζόταν “στην εμπιστοσύνη και την ελπίδα τους στη Θεία Πρόνοια” και στην πεποίθηση ότι ήταν αναγκαίο η πορεία που θα υιοθετούσαν οι δυνάμεις να βασίζεται, κατά τις αμοιβαίες τους σχέσεις, στις υπέρτατες αλήθειες που τους διδάσκει η αιώνια θρησκεία του Θεού σωτήρα».

G. Livet, R. Mousnier, *Γενική Ιστορία της Ευρώπης*, τόμος 6, Αθήνα: Παπαζήσης, 1980, σ. 169.

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ΄

Γένεση και εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Συμφωνίας

«Το άρθρο 6 της Συνθήκης του 1815 καθιέρωνε την Ευρωπαϊκή Συμφωνία: προκειμένου να εξεταστούν τα πρόσφορα μέτρα για τη διατήρηση της ειρήνης και του σεβασμού “των μεγάλων κοινών συμφερόντων” των ευρωπαϊκών Μεγάλων Δυνάμεων, προβλέπεται η περιοδική σύγκληση πολυμερών συνδιασκέψεων. Στην Ευρωπαϊκή Συμφωνία συμμετέχουν αρχικά η Ρωσία, η Αυστρία, η Πρωσία και η Αγγλία· αργότερα θα προστεθούν η Γαλλία (1818) και η Ιταλία (1856). Στην περίπτωση όμως της σύγκλησης διεθνών διασκέψεων, με σκοπό την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων, καλούνται συχνά και άλλα κράτη, έστω και μη ευρωπαϊκά, άμεσα ενδιαφερόμενα για τα εκάστοτε επίκαιρα ζητήματα [...]. Θα ήταν, άραγε, δυνατό να διακριθεί στον θεσμό της Ευρωπαϊκής Συμφωνίας μια νέα αντίληψη των διεθνών σχέσεων; [...] Η απάντηση των κορυφαίων ειδικών είναι αρνητική...».

Κ. Σβολόπουλος, *Η οργάνωση της διεθνούς κοινωνίας. Ιστορική επισκόπηση*, Αθήνα - Θεσσαλονίκη: Σάκουλας, 1996, σσ. 39-40.

ΘΕΜΑ Δ1

Αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που σας δίνεται και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε τις διαφορετικές θέσεις του πρωθυπουργού Ελευθερίου Βενιζέλου και του βασιλιά Κωνσταντίνου σχετικά με τη στάση της Ελλάδας κατά το πρώτο έτος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου (μονάδες 10) και να εντοπίσετε τους λόγους αυτής της διαφωνίας (μονάδες 15).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Ο Έλευθέριος Βενιζέλος θά ἐκδηλώσει ἀπό τίς πρώτες μέρες τῆς εὐρωπαϊκῆς κρίσης τήν ἀπόφασή του νά συμπορευτεῖ μέ τίς Δυνάμεις τῆς Συνεννοήσεως. Ὑπέρομαχος τῶν ἀρχῶν τῆς ἐλευθερίας τῶν λαῶν καί τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καί, ἀκόμη, ἀποφασισμένος νά ἀξιοποιήσει κάθε πρόσφορη δυνατότητα στό διπλωματικό πεδίο, ἔτεινε νά ἑναρμονίσει τόν γενικότερο ἰδεολογικό προσανατολισμό του μέ τήν προώθηση τῶν ἐθνικῶν διεκδικήσεων [...] Ἡ σταθερή κλίση πρὸς τή συνεργασία μέ το ἀγγλικό συμμαχικό δίκτυο ἐνισχυόταν ἀπό τήν πεποίθησή του στήν τελική βρετανική κατίσχυση¹, τουλάχιστο στή Μεσόγειο. Ἡ ἐπίταση², τέλος, τῶν ἐξωτερικῶν ἀπειλῶν – βουλγαρικές βλέψεις πρὸς τήν κατεύθυνση τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας, προσπάθεια τῆς Πύλης νά ἐπανακτήσει τή Χίο καί τή Μυτιλήνη, ἀπηνεῖς³ διωγμοί τοῦ ἑλληνισμοῦ τῆς Θράκης, τοῦ Πόντου καί τῆς Μικρασίας - ἐνίσχυε ἀκόμη περισσότερο τόν Ἕλληνα πρωθυπουργό στήν ἀπόφαση νά ἐπιζητήσῃ στή συμμαχία μέ τά κράτη τῆς Συνεννοήσεως τό ἔρεισμα γιά τήν ἀντίσταση στίς γειτονικές πιέσεις. Ἡ οὐδετερότητα καί, συνακόλουθα, ἡ ἀπομόνωση τῆς Ἑλλάδας θά εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τήν ἀπώλεια σημαντικῶν εὐκαιριῶν γιά τήν προώθηση τῶν ἐθνικῶν θέσεων, ἀλλά καί θα ἐξέθετε τά ἐδάφη της στόν κίνδυνο νά ἀποτελέσουν τό ἀντικείμενο συναλλαγῆς μεταξύ τρίτων.

¹ πλήρης επικράτηση

² αύξηση της έντασης, ενίσχυση

³ σκληροί, ανελέητοι

Στόν αντίποδα τῶν ἰδεολογικῶν προσανατολισμῶν καί τῆς δυναμικῆς ἀντιλήψεως τοῦ πρωθυπουργοῦ, ὁ βασιλιάς ἔτεινε νά ἀποτελέσει τόν πόλο μιᾶς ἀντίρροπης διπλωματικῆς στρατηγικῆς. Ἡ στενή συγγένεια μέ τή [γερμανική] αὐτοκρατορική οἰκογένεια τῶν Χοετζόλλερν, ἡ ἐξοικείωση μέ τό συγκεντρωτικό πνεῦμα τῆς γερμανικῆς Αὐλῆς καί ἡ μαθητεία στή στρατιωτική Ἀκαδημία τοῦ Βερολίνου εἶχαν συμβάλει στή διαμόρφωση τῆς συντηρητικῆς ἰδιοσυγκρασίας καί στήν ἐμπέδωση τῆς πεποιθήσεώς του στήν ἀκατάβλητη δύναμη τῶν γερμανικῶν ὄπλων. Ἡ ἀντίληψη αὐτή συνυφαινόταν στήν πράξη μέ τήν υἱοθέτηση μιᾶς διπλωματικῆς τακτικῆς ἐπιφυλάξεων καί δισταγμῶν, ἀσυμβίβαστης μέ τήν ἐφαρμογή παρακινδυνευμένων ἤ καί, ἀπλά, τολμηρῶν πρωτοβουλιῶν: ἡ ἀποχή ἀπό τήν ἔνοπλη διαμάχη, ἔστω καί ἂν ἀποστεροῦσε τή χώρα ἀπό πιθανά ὀφέλη, ἐγκυμονοῦσε τούς λιγότερους κινδύνους γιά τό ἔθνος...».

Κ. Σβολόπουλος, *Ἡ Ἑλληνική Ἐξωτερική Πολιτική, 1900 - 1945* (Πολιτική καί Ἱστορία, 31), 4^η ἐκδοση, Αθήνα: Βιβλιοπωλεῖον τῆς Εστίας, 1997, σσ. 109-110.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.**
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο με μπλε ή μαύρο στυλό διαρκείας και μόνον ανεξίτηλης μελάνης.**
5. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 09.30 π.μ.

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**